

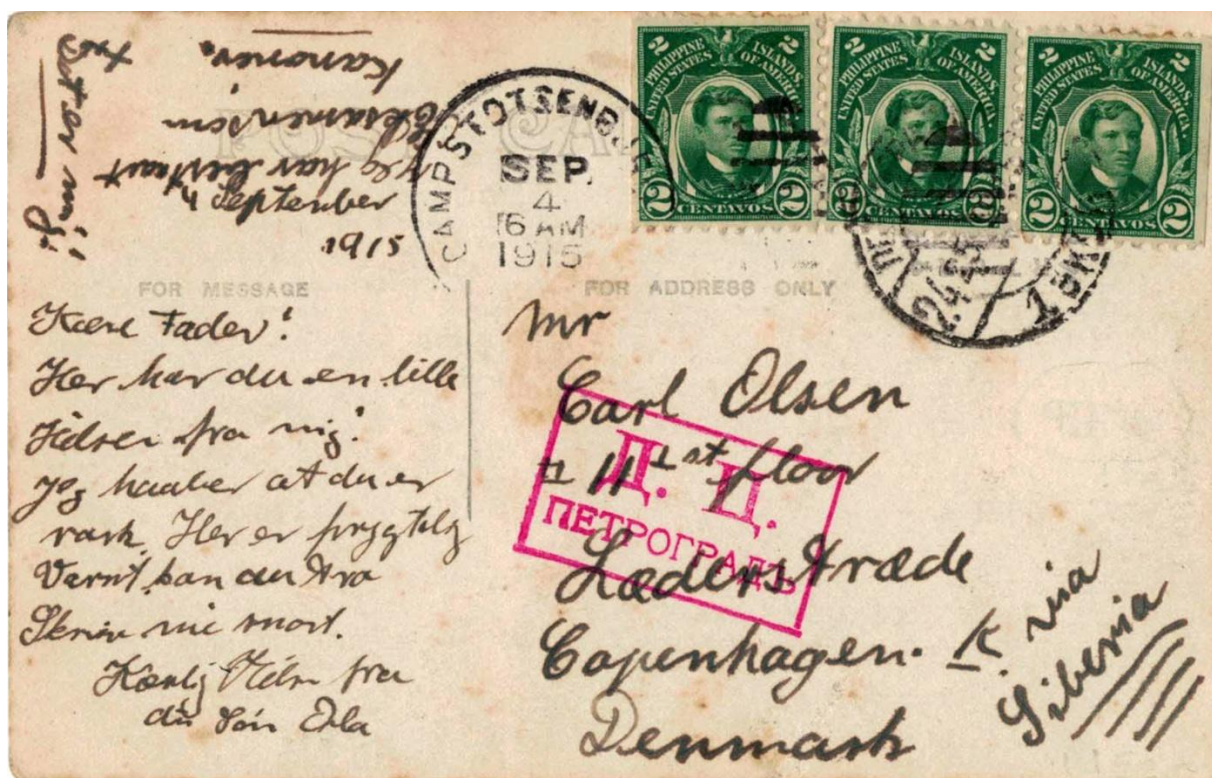
En dansker i en glemt krig.

v. Claus Boie - 2026

I en samling postkort fandt jeg et anderledes militærkort stemplet i Camp Stotsensburg 4 sept. 1915 med amerikanske frimærker på. Kortet var anderledes end de andre europæiske soldaterkort, som jeg var vant til at se fra perioden under Første Verdenskrig. Dette var ikke bombede byer eller soldater opstillet. Dette kort virkede meget dokumentarisk og med stor aktion. Dette kort virkede autentisk og som taget af en krigsfotograf.

Det var sendt af soldaten Orla Olsen til sin far Carl Olsen, Læderstræde 11 i København. Men hvorfor var det sendt " via Sibiria " og med russisk censur?

Ved nærmere granskning opdagede jeg, at det ikke var amerikanske frimærker, men filippinske. De ligner utroligt meget hinanden og er sikkert også trykt i samme trykkeri.

Kortskriveren Orla skriver, at der er frygteligt varmt og at han har bestået eksamen som kanoner. (Ifølge min ordbog er en dansk kanoner en befalingsmand, som styrer affyringen af en kanon).

Men hvad laver en dansk soldat på filippinerne under første verdenskrig?

Her må vi lige i gang med lidt historieskrivning:

USA angreb Spanien på dets kolonier Cuba og Philipperne i 1898 (årsag er sikkert økonomisk og handelspolitisk) og vandt en hurtig sejr. Aftalen blev, at Spanien solgte Cuba og Philipperne til USA for 20 millioner dollars. Philipperne havde USA i samarbejde med den philippinske modstands-bevægelse erobret fra Spanien. Men den philippinske modstandsbevægelse havde i forvejen for længst dannet regering og erklæret uafhængighed fra Spanien i 1896, valgt præsident og bekæmpet den spanske besættelse af deres land. Nu blev Spanien bare udskiftet

med USA som kolonimagt. Den philippinske modstands-bevægelse var reelt først nedkæmpet i 1913, men fortsatte dog i det sydlige område af muslimske philippinere indtil 1916. Denne sidste modstandskamp kaldte amerikanerne for Moro-oprøret.

Og det er nok her vi skal se Orla i kamp i 1915.

Hvorfor Orla er soldat i den amerikanske hær kan der være flere grunde til. Før 1917 havde emigranter ikke pligt til at blive indrulleret i den amerikanske hær, men hvis de gjorde det, blev de vist automatisk amerikanske statsborger. Efter 1917 og USA's deltagelse i Første Verdenskrig blev det obligatorisk. Desuden var der en stemning blandt mange amerikanere om, at danskerne var tyskvenlige pga. vores neutralitet og forsyning af fødevarer til den tyske hær. I Iowa, hvor der boede mange danskere, blev det danske sprog forbudt i skoler og andre danskfjendtlige tiltag blev foretaget. Dette kunne også være en grund til at Orla blev amerikansk soldat.

Camp Stotsenburg var en militær træningslejr ca. 60 km nord for Manila opkaldt efter en amerikansk officer dræbt i kamp 1899.

I øvrigt har vi Orla med ryggen til th på kortet ved krydset. Men er han ikke lidt langt fra sin kanon?

Hvad der senere skete med Orla ved jeg intet om. Men der er på My heritage lister over danskere i amerikansk krigstjeneste. Så hvis interessen er der, så værsgo.